

ضمیمه 1: دستور العمل های خاص بودجه سازی به اساس نیازمندیهای جندر

(رهنمود ها برای بازتاب دادن جندر در فورمه های متحد المال شماره 2 بودجه جهت مدغم ساختن بیشتر بودجه پاسخگو به نیازمندیهای جندر در پروسه بودجه)

1. پس منظر

جندر منحيث یک موضوع مشترک در استراتیژی انکشاف ملی افغانستان تلقی گردیده که زمینه را برای ترتیب پلان کاری جداگانه و متمرکز بر جندر مانند پلان ملی کار برای زنان افغانستان و استراتیژی تساوی جندر استراتیژی انکشاف ملی افغانستان مساعد میسازد. هر وزارت و اداره دولتی تعهدات خاص جندر در استراتیژی انکشاف ملی افغانستان و پلان ملی کار برای زنان افغانستان را دارا می باشند که بطور خاص دیزاین گردیده تا به وزارت های ذیربط در قسمت دیزاین و تطبیق پروژه ها/برنامه های شان بشکل مناسب و طوریکه هم بر مردان و هم بر زنان تاثیر مثبتی را بر جا بگذارد کمک نماید. بودجه سازی پاسخگو به جندر یک بودجه جداگانه برای کدام جنسیت، گروه، قوم یا نژاد مشخص نمی باشد، بلکه یک وسیله جهت مد نظر گرفتن نیازمندی ها و منافع افراد از گروه های مختلف اجتماعی (جنسیت، سن، نژاد، قوم، موقعیت) در پالیسی های مصارف و عواید می باشد.

پروسه رو به رشد بودجه سازی به اساس نیازمندیهای جندر در افغانستان در سال 1389 با تحلیل بودجه 1390-92 هفت وزارت از لحاظ بودجه سازی به اساس نیازمندیهای جندر آغاز گردید. از جمله این 7 وزارت، 4 وزارت آن بحیث وزارت آزمایشی برای سال مالی 1391 انتخاب گردید، که شامل: وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، وزارت صحت عامه و وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین می باشد.

2. مکلفیت های تمام وزارت ها/ واحد های بودجوی

منحيث بخشی از پیشنهادات متحد المال شماره 2 بودجه، به تمام وزارت ها/واحد های بودجوی توصیه می گردد تا موضوعات مربوط جندر وزارت/واحد بودجوی خویش، بویژه تعهدات جندر را در زمان اولویت بندی برنامه های شان در نظر گیرند. همچنان به این وزارت های توصیه می گردد تا از تاثیر این پروژه/برنامه بر وضعیت طبقه اناث معلومات ارایه نمایند.

3. مکلفیت های وزارت های آزمایشی بودجه سازی پاسخگو به جندر

ذیلاً بعضی از نیازمندی های مشخص برای وزارت های آزمایشی بودجه سازی پاسخگو به جندر در هنگام پر نمودن فورمه های متحد المال شماره 2 بودجه ذکر گردیده است. وزارت مالیه جهت تقویت پروسه بودجه سازی به اساس نیازمندی های جندر با این 4 وزارت آزمایشی همکاری نزدیک خواهد داشت و این پروسه تا زمان ختم اصلاحات ادامه خواهد یافت.

برای یک رهنمود واضحتر مراحل ذیل باید در هنگام طرح برنامه در نظر گرفته شود تا اطمینان حاصل گردد که بودجه سازی پاسخگو به جندر بخشی از آن است. ریاست بودجه/پلان وزارت باید:

- تحلیلی از وضعیت ذینفعان (مرد، زن، دختر و پسر) که وزارت برای آنها کار می نماید و یا هم توقع می رود به آنها کار کند انجام دهد. این امر کمک می نماید تا وضعیت کنونی مردان، زنان و دختران و در ضمن نیازمندی های مهم و دارای اولویت آنان را درک کرد. همچنان این مسئله در قسمت شناسایی نگرانی هایی که باید به آنها توجه گردد کمک میکند و رهنمود هایی را برای اقدامات مناسب فراهم می کند.
- پالیسی ها و برنامه های دولت در سکتور را بررسی کند تا دیده شود که آنها به مسایلی که در مرحل نخست شناسایی گردیده بودند، بشمول خلاهای جندر که عبارت از عدم تساوی و برابری در عرضه خدمات به هر گروه می باشد رسیدگی کنند.
- از طریق پاسخ دادن به سوالات ذیل، مسایل مربوط به جندر را برای گنجاندن در برنامه/پروژه واضحتر سازند.

- ✓ وضعیت کنونی زنان، مردان، پسران و دختران از لحاظ منافع، نیازمندی ها، امکانات و محدودیت ها چگونه می باشد؟
- ✓ آیا به نیازمندی ها و محدودیت ها بصورت مساویانه در برنامه های پلان شده/جاری رسیدگی صورت می گیرد؟
- ✓ آیا برنامه برای یک گروه جنسیت فرصت و برای دیگر موانع ایجاد می نماید؟ اگر بلی، چگونه میتوان به آن رسیدگی کرد.
- ✓ کدام تغییرات برای بهبودی در وضعیت زنان و مردان در برنامه های پلان شده/جاری بمیان آمده میتواند؟
- ✓ کدام اقدامات برای رفع این محدودیت ها انجام پذیرفته میتواند.

در هنگام پر نمودن فرم های متحد المال شماره 2 بودجه، ریاست های پلان/ بودجه وزارت ها باید مسایل مربوط به جندر را در برنامه های شان مد نظر داشته باشند. توقع میروود که وزارت ها مراحل ذیل را طی نمایند:

فرم B1

- برای تمام توضیحات بشمول اهداف، دستاورد ها، نتایج کیفی، نتایج کمی و برای اینکه به خلاهای شناسایی شده جندر رسیدگی صورت گیرد و اقدامات خاص اتخاذ گردد شاخص های خاص جندر را تعیین نمایند.
- هدف برنامه
 - در توضیح اهداف برنامه مسایل جندر باید در نظر گرفته شوند
- دستاورد های کلیدی برنامه ها
 - در توضیح دستاورد های کلیدی برنامه ها مسایل جندر باید در نظر گرفته شوند.
- شاخص های نتایج کیفی و کمی
 - وزارت باید شاخص های نتایج کمی مربوط به جندر و تاثیر نتایج کمی و هدف برنامه بالای جندر را (توسط ارایه توضیحات در صفحات یا spreadsheets برنامه فرم متحد المال شماره 2 بودجه) تعیین نماید.
 - براین تعیین شاخص های مربوط به جندر، به آنها توصیه می گردد تا شاخص ها را از پلان ملی کار برای زنان افغانستان و استراتژی تساوی جندر استراتژی انکشاف ملی افغانستان انتخاب کنند.
- فعالیت ها
 - توضیحات فعالیت، بشمول نام فعالیت مطابق به برنامه فرعی باید حاوی فعالیت های کلیدی باشد که تا حد امکان تساوی جندر را بهبود بخشد
- قیمت گذاری
 - کار ها را قیمت گذاری و وجوه را برای تطبیق برنامه (با ارایه (%) فیصدی ذینفعان انات و سهم بودجه آنان (000 افغانی) در جدول جزئیات فعالیت برنامه مشخص) اختصاص دهند.

فرم A2

- در هنگام پر ساختن سپرید شیت (spreadsheet) پروژه های انکشافی، وزارت های آزمایشی مکلف اند تا جندر را در نظر گیرند، بخصوص باید از مشارکت زنان در (%) تطبیق پروژه ها و (%) ذینفعان انات پروژه ها تذکر بعمل آورند.

4. همکاری با ادارات آزمایشی #

از آنجاییکه بودجه سازی به اساس نیازمندی های جندر یک موضوع و پروسه جدید در افغانستان می باشد، فقدان ظرفیت در این عرصه بخوبی محسوس می باشد اما توصیه می گردد که وزارت های دارای واحد فعال جندر برای همکاری با کارمندان واحد جندر با واحد بودجه سازی به اساس جندر ریاست عمومی بودجه وزارت مالیه مشورت و طالب کمک گردند.